

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΡΓΟΤΑΞΕΙΟΥ

Αντώνης Ταργουτζίδης
Μηχανολόγος Μηχανικός MBA
ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε Παράρτημα Θεσσαλονίκης

Ορισμοί

Προσωρινό ή κινητό εργοτάξιο: Κάθε εργοτάξιο όπου πραγματοποιούνται εργασίες οικοδομικές ή/και πολιτικού μηχανικού και γενικά εκτελείται τεχνικό έργο. Ενδεικτικά αναφέρονται:

Εκσκαφές

Χωματουργικές εργασίες

Κατασκευές

Συναρμολόγηση και αποσυναρμολόγηση προκατασκευασμένων στοιχείων

Διαμόρφωση ή εξοπλισμός

Μετατροπές

Ανακαινίσεις

Επισκευές

Διαλύσεις

Κατεδαφίσεις

Έκτακτη συντήρηση

Τακτική συντήρηση – εργασίες βαφής και καθαρισμού

Εξυγίανση

Κύριος του έργου: Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου πραγματοποιείται ένα έργο.

Ανάδοχος: Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο έχει ανατεθεί η μελέτη ή/και εκτέλεση ή/και επίβλεψη της εκτέλεσης του έργου.

Συντονιστής για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο ο εργολάβος ολοκλήρου του έργου και εάν δεν υπάρχει ο κύριος του έργου, αναθέτει την εκτέλεση των καθηκόντων του συντονιστή όπως περιγράφονται παρακάτω.

Συντονιστής για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο ο εργολάβος ολοκλήρου του έργου και εάν δεν υπάρχει ο κύριος του έργου, αναθέτει την εκτέλεση των καθηκόντων του συντονιστή όπως περιγράφονται παρακάτω.

Γενικές αρχές πρόληψης κατά την εκπόνηση της μελέτης

Κατά τα στάδια της σύλληψης, επεξεργασίας και εκπόνησης της μελέτης του έργου πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τους μελετητές σε συνεργασία με τον εργολάβο και τον υπεργολάβο ολόκληρου του έργου ή ελλείψει αυτού του κυρίου του έργου οι γενικές αρχές πρόληψης του Π.Δ. 17/97 και ιδίως:

α) Για τις αρχιτεκτονικές, τεχνικές ή/και οργανωτικές επιλογές προκειμένου να προγραμματίζονται οι διάφορες εργασίες ή φάσεις εργασίας που διεξάγονται ταυτόχρονα ή διαδοχικά

β) Για την πρόβλεψη της διάρκειας εκτέλεσης των διαφόρων αυτών εργασιών ή φάσεων εργασίας.

Λαμβάνονται επίσης υπόψη τα Σ.Α.Υ. και Φ.Α.Υ

Οι γενικές αρχές πρόληψης όπως αναφέρονται στο Π.Δ. 17/97 έχουν ως εξής:

α) Αποφυγή των κινδύνων.

β) Εκτίμηση των κινδύνων που δεν μπορούν να αποφευχθούν.

γ) Προσαρμογή της εργασίας στον άνθρωπο, ειδικότερα όσον αφορά τη διαμόρφωση των θέσεων εργασίας, καθώς και την επιλογή των εξοπλισμών εργασίας και των μεθόδων εργασίας και παραγωγής, προκειμένου ιδίως να μετριασθεί η μονότονη και ρυθμικά επαναλαμβανόμενη εργασία και να μειωθούν οι επιπτώσεις της στην υγεία.

δ) Αντικατάσταση του επικίνδυνου από το μη επικίνδυνο ή το λιγότερο επικίνδυνο.

ε) Προγραμματισμός της πρόληψης με στόχο ένα συνεκτικό σύνολο που να ενσωματώνει στην πρόληψη την τεχνική, την οργάνωση της εργασίας, τις συνθήκες εργασίας, τις σχέσεις μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων και την επίδραση των παραγόντων του περιβάλλοντος στην εργασία.

στ) Καταπολέμηση των κινδύνων στην πηγή τους.

ζ) Προτεραιότητα στη λήψη μέτρων ομαδικής προστασίας σε σχέση με τα μέτρα ατομικής προστασίας.

η) Προσαρμογή στις τεχνικές εξελίξεις.

θ) Παροχή των κατάλληλων οδηγιών στους εργαζόμενους

Ορισμός και καθήκοντα συντονιστών

Σε περίπτωση που στο εργοτάξιο είναι παρόντα πολλά συνεργεία, οπότε και ορίζεται υποχρεωτικά Συντονιστής μελέτης για θέματα Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας και Συντονιστής εκτέλεσης για θέματα Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας.

Τα προσόντα των συντονιστών κατά τη μελέτη εκπόνησης του έργου είναι αυτά που σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις παρέχουν το δικαίωμα υπογραφής της συγκεκριμένης μελέτης. Οι συντονιστές που ορίζονται για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου:

α) Συντονίζουν την εφαρμογή των προαναφερθέντων γενικών αρχών πρόληψης

β) Καταρτίζουν ή αναθέτουν την κατάρτιση του Σ.Α.Υ και Φ.Α.Υ

Την ευθύνη για παράλειψη κατάρτισης των Σ.Α.Υ και Φ.Α.Υ συνεχίζει να έχει αυτός που όρισε τον συντονιστή.

Τα προσόντα των συντονιστών για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου είναι αυτά που προβλέπονται στο Π.Δ. 294/88 για τους Τεχνικούς Ασφαλείας.

ΚΛΑΔΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΠΙΤΡΕΠΟΜΕΝΕΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
α. Κατεδαφίσεις και εκσκαφές	Πτυχιούχοι Α.Ε.Ι.	
β. Κατασκευές κτιρίων	Πολιτικός Μηχανικός	
γ. Εγκαταστάσεις εντός κτιρίων	Αρχιτέκτων Μηχανικός Πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι.	
δ. Εργασίες αποπεράτωσης κτιρίων	Τμήματος Πολιτικών Δομικών Έργων	
Δημόσια Έργα	Πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. Πολιτικός Μηχανικός Αρχιτέκτων Μηχανικός Πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι. Τμήματος Πολιτικών Έργων υποδομής Τμήματος Πολιτικών Δομικών Έργων	ΕΠΙΠΛΕΟΝ Στον κλάδο Δίκτυα τηλεπικοινωνιών και Ηλεκτρικά Πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. Μηχανολόγος Μηχανικός Ηλεκτρολόγος Μηχανικός Πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι. Τμήματος Μηχανολογίας Τμήματος Ηλεκτρολογίας Τμήματος Αυτοματισμού Τμήματος Ηλεκτρονικής Τμήματος Ενεργειακής Τεχνικής

Μπορούν να ανατεθούν στο Συντονιστή της φάσης υλοποίησης και καθήκοντα Τεχνικού Ασφαλείας. Στην περίπτωση αυτή ο χρόνος απασχόλησης δεν συμψηφίζεται αλλά υπολογίζεται και εκτελείται ανεξάρτητα.

Οι συντονιστές που ορίζονται για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου:

- συντονίζουν την εφαρμογή των γενικών αρχών πρόληψης και ασφάλειας στις τεχνικές ή/και οργανωτικές επιλογές, προκειμένου να προγραμματίζονται οι διάφορες εργασίες ή φάσεις εργασίας που διεξάγονται ταυτόχρονα ή διαδοχικά και στην πρόβλεψη της διάρκειας εκτέλεσης των διαφόρων αυτών εργασιών ή φάσεων εργασίας
- συντονίζουν την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων μεριμνώντας ώστε οι εργολάβοι και υπεργολάβοι και εάν αυτό είναι αναγκαίο για την προστασία των εργαζομένων οι αυτοαπασχολούμενοι να τηρούν τις διατάξεις για την υγεία και ασφάλεια.
- διεξάγουν ή φροντίζουν για τη διεξαγωγή αναπροσαρμογής στα Σ.Α.Υ και Φ.Α.Υ
- οργανώνουν μαζί με τον Τεχνικό Ασφάλειας και το Γιατρό Εργασίας τη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων για την πρόληψη των ατυχημάτων και ασθενειών
- συντονίζουν την εποπτεία για την ορθή εφαρμογή των εργασιακών διαδικασιών
- λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να επιτρέπεται η είσοδος στο εργοτάξιο μόνο στα πρόσωπα που έχουν τη σχετική άδεια
- βρίσκονται σε συνεχή επαφή και συνεργασία με τον Τεχνικό Ασφάλειας και το Γιατρό Εργασίας.

Ορισμός και καθήκοντα Τεχνικού Ασφάλειας και Γιατρού Εργασίας

Ο Τεχνικός Ασφάλειας υπάγεται απευθείας στη διοίκηση της επιχείρησης. Όμως, η άσκηση του έργου του Τεχνικού Ασφάλειας δεν αποκλείει την ανάθεση σ' αυτόν από τον εργοδότη και άλλων καθηκόντων, πέρα από το ελάχιστο όριο ωρών απασχόλησής του ως Τεχνικού Ασφάλειας.

Ο Τεχνικός Ασφάλειας έχει, κατά την άσκηση του έργου του, ηθική ανεξαρτησία απέναντι στον εργοδότη και στους εργαζομένους. Τυχόν διαφωνία του με τον εργοδότη, για θέματα της αρμοδιότητάς του, δεν μπορεί να αποτελέσει λόγο καταγγελίας της σύμβασής του. Σε κάθε περίπτωση η απόλυση του Τεχνικού Ασφάλειας πρέπει να είναι αιτιολογημένη.

Ο Τεχνικός Ασφάλειας έχει υποχρέωση να τηρεί το επιχειρησιακό απόρρητο.

Ο ρόλος του είναι συμβουλευτικός. Παρέχει στον εργοδότη υποδείξεις και συμβουλές, γραπτά ή προφορικά, σε θέματα σχετικά με την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας και την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων. Τις γραπτές υποδείξεις του καταχωρεί σε ειδικό βιβλίο της επιχείρησης, το οποίο σελοδομετρείται και θεωρείται από την επιθεώρηση εργασίας. Ο εργοδότης έχει υποχρέωση να λαμβάνει γνώση ενυπογράφως των υποδείξεων που καταχωρούνται σ' αυτό το βιβλίο.

Αν ο εργοδότης διαφωνεί με τις γραπτές υποδείξεις και συμβουλές του, οφείλει να αιτιολογεί τις απόψεις του και να τις κοινοποιήσει και στην Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας ή στον αντιπρόσωπο των εργαζομένων για θέματα Υγιεινής και Ασφάλειας. Σε περίπτωση διαφωνίας η διαφορά θα επιλύεται από τον επιθεωρητή εργασίας και μόνο.

Ειδικότερα ο Τεχνικός Ασφάλειας :

- συμβουλεύει σε θέματα σχεδιασμού, προγραμματισμού, κατασκευής και συντήρησης των εγκαταστάσεων, εισαγωγής νέων παραγωγικών διαδικασιών, προμήθειας μέσων και εξοπλισμού, επιλογής και ελέγχου της αποτελεσματικότητας των ατομικών μέσων προστασίας, καθώς και διαμόρφωσης και διευθέτησης των θέσεων και του περιβάλλοντος εργασίας και γενικά οργάνωσης της παραγωγικής διαδικασίας.
- ελέγχει την ασφάλεια των εγκαταστάσεων και των τεχνικών μέσων, πριν από τη λειτουργία τους, καθώς και των παραγωγικών διαδικασιών και μεθόδων εργασίας πριν από την εφαρμογή τους και επιβλέπει την εφαρμογή των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας και πρόληψης των ατυχημάτων, ενημερώνοντας σχετικά τους αρμόδιους προϊσταμένους των τμημάτων ή τη διεύθυνση της επιχείρησης.

Καθήκον του Τ.Α. αποτελεί η επίβλεψη των συνθηκών εργασίας. Γι' αυτό έχει υποχρέωση:

- να επιθεωρεί τακτικά τις θέσεις εργασίας από πλευράς υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας,
- να αναφέρει στον εργοδότη οποιαδήποτε παράλειψη των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας,
- να προτείνει μέτρα αντιμετώπισής της και να επιβλέπει την εφαρμογή τους,
- να επιβλέπει την ορθή χρήση των ατομικών μέσων προστασίας,
- να ερευνά τα αίτια των εργατικών ατυχημάτων, να αναλύει και αξιολογεί τα αποτελέσματα των ερευνών του και να προτείνει μέτρα για την αποτροπή παρόμοιων ατυχημάτων,
- να εποπτεύει την εκτέλεση ασκήσεων πυρασφάλειας και συναγερμού για τη διαπίστωση ετοιμότητας προς αντιμετώπιση ατυχημάτων.

Για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση ο Τεχνικός Ασφάλειας έχει υποχρέωση:

- να μεριμνά ώστε οι εργαζόμενοι στην επιχείρηση να τηρούν τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας
- να ενημερώνει και να καθοδηγεί τους εργαζομένους για την αποτροπή του επαγγελματικού κινδύνου που συνεπάγεται η εργασία τους,
- να συμμετέχει στην κατάρτιση και εφαρμογή των προγραμμάτων εκπαίδευσης των εργαζομένων σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.

Ο Τεχνικός Ασφάλειας ως συμβουλευτικό όργανο του εργοδότη σε θέματα Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας έχει καθήκον να εκπληρώσει τη νομοθετική υποχρέωση του εργοδότη για τη διενέργεια των απαραίτητων μετρήσεων των βλαπτικών παραγόντων του εργασιακού περιβάλλοντος. Σε περίπτωση που η επιχείρηση δεν διαθέτει τα κατάλληλα μέσα για τις μετρήσεις αυτές, ο Τεχνικός Ασφάλειας προσφεύγει στο ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. Τα αποτελέσματα των μετρήσεων αυτών αξιολογούνται από τον Τεχνικό Ασφάλειας, ο οποίος και προτείνει τη λήψη των αναγκαίων μέτρων.

Ο εργοδότης οφείλει να έχει στη διάθεσή του μία γραπτή εκτίμηση των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε ιδιαίτερους κινδύνους. Η εκτίμηση αυτή πραγματοποιείται από τους Τεχνικό Ασφάλειας, Γιατρό Εργασίας, Εσωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης ή Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Στους ανωτέρω ο εργοδότης οφείλει να παρέχει κάθε βοήθεια σε μέσα και προσωπικό για την εκπλήρωση

του σκοπού αυτού. Ο Τεχνικός Ασφαλείας μπορεί να ζητήσει τη συνδρομή του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. για την σύνταξη της γραπτής εκτίμησης του επαγγελματικού κινδύνου.

Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (Σ.Α.Υ) και Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας (Φ.Α.Υ)

Το Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (Σ.Α.Υ) και ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας (Φ.Α.Υ) συντάσσονται υποχρεωτικά σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96, που αποτελεί εναρμόνιση της ελληνικής Νομοθεσίας με την Οδηγία 92/57/ΕΟΚ.

Το Π.Δ. 305/96 ορίζει ότι την ευθύνη και τη μέριμνα για τη σύνταξη των Σ.Α.Υ και Φ.Α.Υ έχει ο Γενικός Εργολάβος ή ελλείπει αυτού ο Κύριος του έργου.

Σε περίπτωση που στο εργοτάξιο είναι παρόντα πολλά συνεργεία, οπότε και ορίζεται υποχρεωτικά Συντονιστής μελέτης για θέματα Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, είναι αυτός που συντάσσει και υπογράφει το Σ.Α.Υ και το Φ.Α.Υ. Συντονιστής μελέτης μπορεί να αναλάβει και ο έχων το δικαίωμα υπογραφής της συγκεκριμένης μελέτης που υποβάλλεται για την έκδοση οικοδομικής άδειας.

Σε περίπτωση που δεν υπάρχει Συντονιστής μπορεί μετά από έγγραφη ανάθεση του Γενικού Εργολάβου (ή ελλείπει αυτού του Κυρίου του έργου) να αναλάβει τη σύνταξη και υπογραφή του Σ.Α.Υ και του Φ.Α.Υ ο μελετητής ή άλλο άτομο με τα προσόντα που του δίνουν το δικαίωμα υπογραφής της συγκεκριμένης μελέτης του έργου.

Ο Συντονιστής στη φάση της εκτέλεσης του έργου πρέπει να έχει τα προσόντα του Τεχνικού Ασφαλείας σύμφωνα με το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο (Ν.1568/85, Π.Δ. 17/96 και Π.Δ 294/88). Τα νομοθετήματα αυτά συνεκτιμούν την κατηγορία του έργου και τον αριθμό των εργαζομένων για την κατάρτιση των προσόντων του Τεχνικού Ασφαλείας.

Στο Σ.Α.Υ πρέπει να περιγράφονται:

1. Κανόνες που θα εφαρμοστούν
2. Ειδικά μέτρα για τις εργασίες που ενέχουν ειδικούς κινδύνους
3. Στοιχεία για:
 - α) προσπέλαση στο εργοτάξιο και θέσεις εργασίας
 - β) πορεία κατασκευής / φάση (χρονοδιάγραμμα)
 - γ) κυκλοφορία πεζών και οχημάτων (τοπογραφικό διάγραμμα)
 - δ) ανάλυση μεθόδων εργασίας / φάση
 - ε) αποθήκευση και αποκομιδή υλικών
 - στ) διευθέτηση χώρων υγιεινής και Α΄ Βοηθειών
 - ζ) μελέτη κατασκευής κρισιμμάτων όταν δεν περιγράφονται από τις ισχύουσες διατάξεις
 - η) αναφορά στον τρόπο πληροφόρησης των εργαζομένων για τα προς εφαρμογή μέτρα Α+Υ (υποχρέωση εργοδοτών δικαίωμα εργαζομένων Π.Δ.17/96)

Στο Φ.Α.Υ πρέπει να περιλαμβάνονται στοιχεία για:

- α) Γενικά στοιχεία
 - Στοιχεία του έργου (είδος, διεύθυνση, αρ. αδείας, σύμβασης)
 - Κύριος του Έργου(αρχικός ιδιοκτήτης)
 - Στοιχεία συντάκτη ΦΑΥ
 - Στοιχεία υπευθύνου ενημέρωσης/αναπροσαρμογής ΦΑΥ
- β) Μητρώο έργου
 - Τεχνική περιγραφή
 - Παραδοχές μελέτης, υλικά (κατηγορία, σκυροδ, χαλυβ κ.α.), έδαφος (φέρουσα ικανότητα εδάφους κ.α.), σεισμολογικά στοιχεία (σεισμικότητα περιοχής, κατηγορία εδάφους παράμετρος αντισεισμικού υπολογισμού), φορτία
 - Σχέδια (αρχικά κ΄ τέλος τα «ως κατασκευάστηκε»).
- γ) Επισημάνσεις
 - Θέση δικτύων
 - Θέσεις κεντρικών διακοπών
 - Θέσεις με υλικά επικίνδυνα υπό ορισμένες συνθήκες (αμιάντος, υαλοβάμβακας κ.α.)·
 - Ιδιαιτερότητες στην στατική δομή
 - Οδός διαφυγής (μελέτη πυροπροστασίας) κ΄ έξοδος κινδύνου κ.α.
- δ) Οδηγίες και χρήσιμα στοιχεία για την Α+Υ σε εργασίες επέμβασης-συντήρησης-καθαρισμού και σε όλη τη διάρκεια ζωής του τεχνικού έργου
 - Εργασίες σε στέγες

- Εργασίες σε εξωτερικές όψεις κ' φωταγωγούς (διευθέτηση-ανάρτηση δαπέδων)
- Εργασίες σε ύψος στο εσωτερικό
- Εργασίες σε φρεάτια, υπόγεια, τάφρους
- Εργασίες σε περιβάλλον με κίνδυνο, με κίνδυνο έκρηξης ή πυρκαγιάς κ.α.

Κατά την εκτέλεση του έργου το Σ.Α.Υ και Φ.Α.Υ τηρούνται με ευθύνη του εργολάβου ή του κυρίου του έργου στο εργοτάξιο. Μετά την ολοκλήρωση του έργου συνοδεύουν το έργο καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του και φυλάσσονται με ευθύνη του κυρίου του έργου. Σε περίπτωση μεταβίβασης παρέχεται στο νέο ιδιοκτήτη αντίγραφο.

Ημερολόγιο Μέτρων Ασφαλείας (Ν.1396/83)

1. Για τεχνικά έργα που εκτελούνται σε πόλεις με πληθυσμό πάνω από 10.000 κατοίκους ή έχουν συμβατικό προϋπολογισμό μεγαλύτερο από αυτόν που αντιστοιχεί σε οικοδομή όγκου 1.000 κυβικών μέτρων και εφόσον για την εκτέλεση τους απαιτείται άδεια από την αρμόδια αρχή, τηρείται ημερολόγιο μέτρων ασφαλείας.

Το ημερολόγιο μέτρων ασφαλείας χορηγείται από την αρμόδια αρχή, φυλάσσεται στον τόπο του έργου και είναι στη διάθεση κάθε ατόμου που έχει έννομο συμφέρον, με ευθύνη του εργολάβου ή του υπεργολάβου ολοκλήρου του έργου ή όταν δεν υπάρχουν αυτοί, του κυρίου του έργου.

2. Υποχρέωση για ενημέρωση του ημερολογίου μέτρων ασφάλειας έχουν:

α) Ο επιβλέπων το έργο για ότι αφορά τις υποδείξεις που έχει υποχρέωση να κάνει σύμφωνα με το νόμο.

β) Οι υπόχρεοι για τη διενέργεια τακτικών ελέγχων ή δοκιμών που ορίζονται από τη νομοθεσία για ότι αφορά τα αποτελέσματα των ελέγχων ή δοκιμών αυτών.

3. Το αρμόδιο για τον έλεγχο όργανο (Επιθεωρητής Εργασίας, κλπ) δύναται να αναγράφει τις υποδείξεις του.

Το Ημερολόγιο Μέτρων Ασφαλείας φέρει τα στοιχεία και τις υπογραφές του εργολάβου – υπεργολάβου ολοκλήρου του έργου, καθώς και των επί μέρους υπεργολάβων (κατεδαφίσεων, εκσκαφών, οπλισμένου σκυροδέματος, δομικών, κουφωμάτων, αμμοκοιταμάτων, ηλεκτρολογικών – μηχανολογικών, υδραυλικών, δαπέδων, επενδύσεων, χρωματισμών).

Οι υπόλοιπες σελίδες χωρίζονται οριζοντίως στη μέση για να φέρουν δύο αναγραφές παρατηρήσεων. Στο αριστερό άκρο υπάρχει περιθώριο όπου αναγράφεται η ημερομηνία και η ιδιότητα του ατόμου που κάνει την παρατήρηση. Το υπόλοιπο τμήμα χωρίζεται σε δύο στήλες. Στο ένα αναγράφεται η ένδειξη «διαπίστωση» και στο άλλο η ένδειξη «υπόδειξη». Δεξιά μπαίνει η υπογραφή.

Καθένας που έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ζητήσει από τον εργολάβο ή τον υπεργολάβο ολοκλήρου του έργου ή όταν αυτοί δεν υπάρχουν από τον κύριο του έργου αντίγραφο από το Ημερολόγιο Μέτρων Ασφαλείας.

Τονίζεται ότι το Ημερολόγιο Μέτρων Ασφαλείας είναι ξεχωριστό από το Ημερολόγιο του Έργου.

Περίφραξη

Ο χώρος εκτέλεσης του έργου πρέπει να περιφράσσεται σύμφωνα με το Άρθρο 18 του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού:

1. Τα οικοπέδα οριοθετούνται με σταθερούς οριοδείκτες ή με περιφράγματα. Επιτρέπεται η περίφραξη των μη ρυμοτομωμένων τμημάτων των μη άρτιων και μη οικοδομήσιμων οικοπέδων, που βρίσκονται σε εντός σχεδίου περιοχές.

2. Τα περιφράγματα του οικοπέδου σε κανένα σημείο δεν επιτρέπεται να έχουν ύψος μεγαλύτερο από 2,50 μ. και το συμπαγές τμήμα τους μεγαλύτερο από 1,00 μ. Αφετηρία μέτρησης των υψών είναι η υψηλότερη από τις οριστικές στάθμες του εδάφους εκατέρωθεν του περιφράγματος. Για τα περιφράγματα που βρίσκονται στο πρόσωπο του οικοπέδου, τα παραπάνω ύψη μετρούνται από τη στάθμη του πεζοδρομίου.

Ύστερα από γνώμη της αρμόδιας Ε.Π.Α.Ε. επιτρέπεται παρέκκλιση των παραπάνω διατάξεων όσον αφορά την κατασκευή συμπαγούς περιφράγματος έως ύψους 2,50 μ., σε ειδικές περιπτώσεις, όπως σε παραδοσιακούς οικισμούς.

Αν το φυσικό έδαφος στη ρυμοτομική γραμμή είναι υψηλότερα από τη στάθμη του πεζοδρομίου από 1,00 μ. έως 2,50 μ., το περίφραγμα μπορεί να κατασκευαστεί συμπαγές έως τη στάθμη του φυσικού

εδάφους. Αν από τη στάθμη του πεζοδρομίου έως τη στάθμη του φυσικού εδάφους στη ρυμοτομική γραμμή υπάρχει υψομετρική διαφορά μεγαλύτερη από 2,50 μ., το συμπαγές τμήμα του περιφράγματος μπορεί να έχει ύψος έως 2,50 μ. και το έδαφος κλιμακώνεται έτσι ώστε κάθε κλιμάκωση να έχει ύψος έως 2,50 μ. και πλάτος τουλάχιστον 1,50 μ.

3. Τα περιφράγματα κατασκευάζονται σύμφωνα με τους όρους που θεσπίζονται σε εφαρμογή του άρθρου 26.

4. Στα οικοπέδα, στα οποία ανεγείρονται ειδικά κτίρια, επιτρέπεται, ύστερα από πρόταση του αρμόδιου από άποψη λειτουργίας του συγκεκριμένου κτιρίου φορέα και γνώμη της Ε.Π.Α.Ε. να κατασκευάζεται στο πρόσωπο ή στα όρια του οικοπέδου συμπαγές περίφραγμα με ύψος μεγαλύτερο από το προβλεπόμενο στην παρ.2, εφόσον το απαιτούν λόγοι ασφαλείας ή λειτουργίας.

Πέραν της περίφραξης, πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη σημασία στην ευκολονόητη, επαρκή και εμφανή σήμανση που να απαγορεύει την είσοδο σε όσους δε σχετίζονται με το έργο δίνοντας τις απαραίτητες οδηγίες σε αυτούς που εισέρχονται. Μία καλή πρακτική είναι η υποχρεωτική υπογραφή δελτίου ενημέρωσης πριν την είσοδο κάποιου στο εργοτάξιο, όπως φαίνεται στην παραπάνω εικόνα.

Προστατευτικές διατάξεις

Σύμφωνα με την απόφαση 31245/22.5.93 του ΥΠΕΧΩΔΕ είναι υποχρεωτική η τοποθέτηση προστατευμένης διάβασης για πεζούς, ώστε να αποτρέπεται ο κίνδυνος πτώσης αντικειμένων ή ουσιών πάνω τους, ιδιαίτερα για τεχνικά έργα που εκτελούνται σε κατοικημένες περιοχές. Στις εικόνες που ακολουθούν παρουσιάζονται κάποιες καλές πρακτικές.

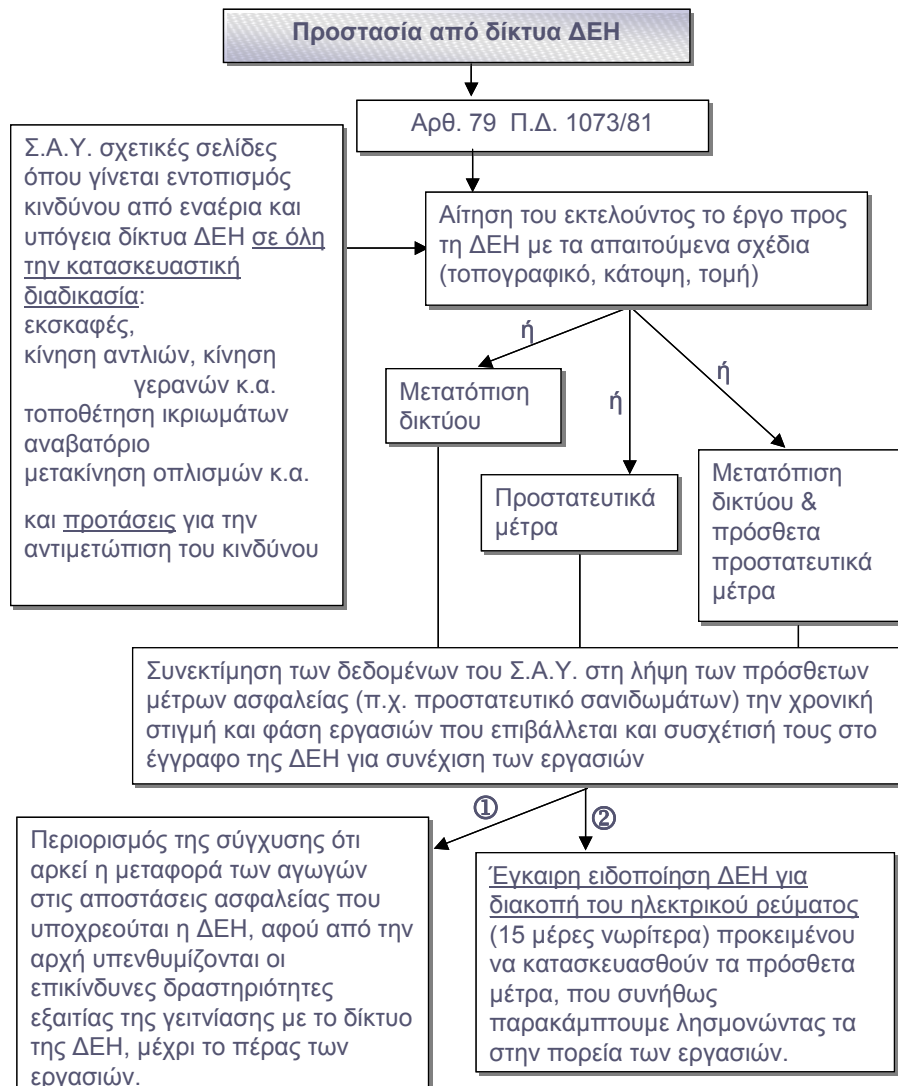
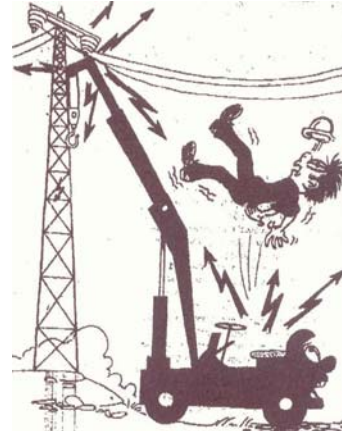
Προστατευτικό προστέγασμα

Επιπλέον της προστασίας των πεζών εκτός του εργοταξίου πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα προστασίας και για τους εργαζόμενους, τρίτους και οχήματα που μπορεί να βρίσκονται εντός του χώρου του εργοταξίου έναντι πτώσης αντικειμένων. Στις εικόνες που ακολουθούν δίνονται παραδείγματα ορθών πρακτικών.

Δίκτυα

Πριν την έναρξη των εργασιών πρέπει να γίνει εντοπισμός των δικτύων παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, υδραυλικού και τηλεφωνικού. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στο εναέριο και υπόγειο ηλεκτρικό δίκτυο. Σε περίπτωση που εκτιμάται επικινδυνότητα κατά την εκτέλεση των εργασιών πρέπει να γίνεται αίτηση στη Δ.Ε.Η σύμφωνα με το Άρθρο 79/Π.Δ. 1073/81 για τη μετατόπιση των δικτύων ή τη λήψη πρόσθετων μέτρων ασφαλείας.

Χώροι υγιεινής – α' βοήθειες – πυροπροστασία – ειδικές κατηγορίες εργαζομένων

Χώροι υγιεινής

- Εάν επιβάλλεται από την υγιεινή ή τη δραστηριότητα πρέπει να υπάρχουν λουτρά επαρκών διαστάσεων και ξεχωριστά για άνδρες και γυναίκες με τρεχούμενο ζεστό και κρύο νερό.
- Εάν δεν επιβάλλονται λουτρά πρέπει να υπάρχουν νιπτήρες. Εάν επιβάλλεται από την ευπρέπεια και οι νιπτήρες να είναι ξεχωριστοί για άνδρες και γυναίκες.
- Τα λουτρά, τα αποδυτήρια και οι νιπτήρες να επικοινωνούν.
- Οι εργαζόμενοι πρέπει να έχουν στη διάθεση τους επαρκή και αριθμό αποχωρητηρίων κοντά στις θέσεις εργασίας και στους ειδικούς χώρους και σύμφωνα με τις ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις.

Α' βοήθειες

- Πρέπει να εξασφαλίζεται η δυνατότητα παροχής α' βοηθειών ανά πάσα στιγμή συμπεριλαμβανομένου και του ειδικά εκπαιδευμένου προσωπικού
- Να λαμβάνονται μέτρα για τη μεταφορά εργαζόμενου σε περίπτωση ατυχήματος
- Εάν είναι απαραίτητο από το μέγεθος του εργοταξίου να υπάρχει χώρος α' βοηθειών εφοδιασμένος με τις απαραίτητες εγκαταστάσεις και υλικά και σημασμένος σύμφωνα με το Π.Δ. 105/95
- Να υπάρχει σε όλα τα μέρη που είναι απαραίτητο από τις συνθήκες εργασίας υλικό α' βοηθειών
- Να υπάρχει σε ευκρινές σημείο ο αριθμός τηλεφώνου της τοπικής υπηρεσίας α' βοηθειών

Πυροπροστασία:

- Ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του χώρου και το πλήθος των απασχολούμενων πρέπει να υπάρχει ο κατάλληλος εξοπλισμός πυρόσβεσης. Εάν απαιτείται πρέπει να υπάρχει και εξοπλισμός πυρανίχνευσης και συναγερμού.
- Ο χειροκίνητος εξοπλισμός πυρόσβεσης πρέπει να είναι εύχρηστος και ευπρόσιτος. Οι πυροσβεστήρες πρέπει να είναι κατάλληλοι και να υπάρχει τουλάχιστον ένας CO₂
- Πρέπει να υπάρχει η κατάλληλη σήμανση σύμφωνα με το Π.Δ 105/95 και να είναι εμφανής και διαρκής.
- Όταν οι πόρτες κλείνονται θα πρέπει να είναι δυνατόν να ανοιχτούν εύκολα σε περίπτωση κινδύνου. Δεν πρέπει να κλειδώνονται.
- Οι πόρτες εξόδου κινδύνου δεν μπορεί να είναι συρόμενες ή περιστρεφόμενες.
- Οι εξοδοί κινδύνου και οι οδοί διαφυγής πρέπει να σημαίνονται κατάλληλα και εμφανώς.
- Οι εξοδοί κινδύνου και οι οδοί διαφυγής που χρειάζονται φωτισμό πρέπει να διαθέτουν και επαρκή εφεδρικό φωτισμό.

Ειδικές κατηγορίες εργαζομένων:

- Πρέπει να προβλέπεται χώρος κατάκλισης για ανάπαυση με κατάλληλες συνθήκες για τις εγκύους και γαλουχούσες.
- Ο σχεδιασμός των κτιρίων πρέπει να γίνεται έτσι ώστε να κινούνται και να εργάζονται ανεμπόδιοι οι εργαζόμενοι ΑΜΕΑ.
- Πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές ανάγκες των ΑΜΕΑ σχετικά με τις θύρες, τους διαδρόμους, κλιμακοστάσια, διακόπτες, λουτρά, νιπτήρες, αποχωρητήρια και τον τεχνικό εξοπλισμό που χρησιμοποιούν για την εκτέλεση της εργασίας τους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΟΥ ΕΝΕΧΟΥΝ ΕΙΔΙΚΟΥΣ
ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 3
ΠΑΡΑΓΡΑΦΟ 4 ΚΑΙ 5 ΤΟΥ Π.Δ.305/96 ΦΕΚ 212/Α/29-8-96

1. Εργασίες που εκθέτουν τους εργαζόμενους σε κινδύνους καταπλάκωσης, βύθισης σε άμμο/λάσπη ή **πτώσης από ύψος**, οι οποίοι επιδεινώνονται ιδιαίτερα από τη φύση της δραστηριότητας ή των μεθόδων που χρησιμοποιούνται ή από το περιβάλλον της θέσης εργασίας ή του έργου.
2. Εργασίες που εκθέτουν τους εργαζόμενους σε χημικές ή βιολογικές ουσίες οι οποίες παρουσιάζουν ιδιαίτερο κίνδυνο για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων ή για τις οποίες απαιτείται ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
3. Εργασίες με ιοντίζουσες ακτινοβολίες οι οποίες απαιτούν τον καθορισμό ελεγχόμενων ή επιτηρουμένων περιοχών όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 20 της ΚΥΑ Α2 ΣΤ/1539/13-5-85 "Βασικοί κανόνες προστασίας του πληθυσμού και των εργαζομένων από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιοντίζουσες ακτινοβολίες σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες 80/836/ΕΥΡΑΤΟΜ της 15ης Ιουλίου 1980 και 84/467/ΕΥΡΑΤΟΜ της 3ης Σεπτεμβρίου 1984" (280/8).
4. Εργασίες κοντά σε ηλεκτρικούς αγωγούς υψηλής και μέσης τάσης
5. Εργασίες σε μέρη όπου υπάρχει κίνδυνος πνιγμού.
6. Ανάδοχος(οι) (όνομα(τα) και διεύθυνση(εις)): Φρέατα, υπόγειες χωματοургικές εργασίες και σήραγγες.
7. Εργασίες καταδύσεων με αναπνευστική συσκευή.
8. Εργασίες με θάλαμο πεπιεσμένου αέρα.
9. Εργασίες που συνεπάγονται τη χρήση εκρηκτικών υλών.
10. Εργασίες συναρμολόγησης και αποσυναρμολόγησης βαρέων προκατασκευασμένων στοιχείων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 3
ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 12 ΤΟΥ Π.Δ.305/96 ΦΕΚ 212/Α/29-8-1996

1. Ημερομηνία διαβίβασης:
2. Ακριβής διεύθυνση του εργοταξίου:
3. Αριθμός αδείας (ή έγκρισης για τα δημόσια έργα που δεν απαιτείται άδεια):
4. Κύριος(οι) του έργου (όνομα(τα) και διεύθυνση(εις)):
5. Είδος του έργου:
6. Ανάδοχος(οι) (όνομα(τα) και διεύθυνση(εις)):
7. Συντονιστής(ές) σε θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου (όνομα(τα) και διεύθυνση(εις)):
8. Συντονιστής(ές) σε θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου (όνομα(τα) και διεύθυνση(εις)):
9. Προβλεπόμενη ημερομηνία έναρξης των εργασιών στο εργοτάξιο:
10. Προβλεπόμενη διάρκεια του εργοταξίου:
11. Προβλεπόμενος μέγιστος αριθμός εργαζομένων στο εργοτάξιο:
12. Προβλεπόμενος αριθμός εργολάβων, υπεργολάβων και αυτοαπασχολούμενων στο εργοτάξιο:
13. Στοιχεία των επιχειρήσεων που έχουν ήδη επιλεγεί: